

**Wymagania edukacyjne (kryteria oceniania) z biologii dla klasy piątej
Szkoły Podstawowej nr 2 w Komornikach zintegrowane z Programem nauczania**

Puls życia. Nowa era.

Wymagania zostały zmodyfikowane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji z dnia 28.06.2024 r. (Dz.U. poz. 996)

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Dział: Biologia jako nauka				
Temat: Biologia jako nauka				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje biologię jako naukę o organizmach wymienia czynności życiowe organizmów podaje przykłady dziedzin biologii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa przedmiot badań biologii jako nauki opisuje wskazane cechy organizmów wyjaśnia, czym zajmuje się wskazana dziedzina biologii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykazuje cechy wspólne organizmów opisuje czynności życiowe organizmów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wszystkie czynności życiowe organizmów wymienia hierarchicznie poziomy budowy organizmu roślinnego i organizmu zwierzęcego charakteryzuje wybrane dziedziny biologii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykazuje jedność budowy organizmów porównuje poziomy organizacji organizmów u roślin i zwierząt wymienia inne niż podane w podręczniku dziedziny biologii
Temat: Jak poznawać biologię?				
<ul style="list-style-type: none"> wskazuje obserwacje i doświadczenia jako źródła wiedzy biologicznej wymienia źródła wiedzy biologicznej z pomocą nauczyciela przeprowadza 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje obserwację z doświadczeniem jako źródła wiedzy biologicznej korzysta ze źródeł wiedzy wskazanych przez nauczyciela z niewielką pomocą nauczyciela przeprowadza 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie opisu przeprowadza doświadczenie metodą naukową rozdziela próbę kontrolną i próbę badawczą opisuje źródła wiedzy biologicznej 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje zalety metody naukowej samodzielnie przeprowadza doświadczenie metodą naukową posługuje się właściwymi źródłami wiedzy 	<ul style="list-style-type: none"> planuje i przeprowadza doświadczenie metodą naukową krytycznie analizuje informacje pochodzące z różnych źródeł wiedzy biologicznej

doświadczenie metodą naukową	doświadczenie metodą naukową	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy dobrego badacza 	biologicznej do rozwiązywania wskazanych problemów <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje cechy dobrego badacza 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje swoją postawę w odniesieniu do cech dobrego badacza
Temat: Obserwacje mikroskopowe				
<ul style="list-style-type: none"> z pomocą nauczyciela nazywa części mikroskopu optycznego obserwuje pod mikroskopem preparaty przygotowane przez nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa wskazane przez nauczyciela części mikroskopu optycznego z pomocą nauczyciela wykonuje proste preparaty mikroskopowe oblicza powiększenie obrazu mikroskopu spod optycznego 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie opisuje budowę mikroskopu optycznego samodzielnie wykonuje preparaty mikroskopowe z niewielką pomocą nauczyciela nastawia ostrość mikroskopu i wyszukuje obserwowane elementy 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje funkcje wskazywanych części mikroskopu optycznego w kolejności tworzenia się obrazu obiektu wykonuje preparaty mikroskopowe, nastawia ostrość mikroskopu, rysuje obraz widziany pod mikroskopem 	<ul style="list-style-type: none"> sprawnie posługuje się mikroskopem optycznym, samodzielnie wykonuje preparaty, rysuje dokładny obraz obiektu obserwowanego pod mikroskopem wskazuje zalety mikroskopu elektronowego*
Dział: Budowa i czynności życiowe organizmów				
Temat: Hierarchiczna budowa organizmów				
<ul style="list-style-type: none"> wskazuje komórki jako podstawowej jednostki życia 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy stopniowego komplikowania się organizmu roślinnego lub zwierzęcego 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy stopniowego komplikowania się organizmu roślinnego i zwierzęcego 	<ul style="list-style-type: none"> omawia na ilustracji stopniowe komplikowania się budowy organizmów zwierzęcych i roślinnych, zwracając uwagę na różnicę organizmu roślinnego i zwierzęcego 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje na ilustracji stopniowe komplikowania się budowy organizmów zwierzęcych i roślinnych
Temat: Budowa komórki zwierzęcej				
<ul style="list-style-type: none"> wskazuje komórkę jako podstawową jednostkę życia 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego komórkę nazywamy podstawową jednostką organizmu 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje kształty komórek zwierzęcych 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje na ilustracji elementy budowy komórki zwierzęcej i omawia ich funkcje 	<ul style="list-style-type: none"> z dowolnego materiału tworzy model komórki, zachowując cechy organelli

<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady organizmów jedno- i wielokomórkowych • obserwuje preparat nabłonka przygotowany przez nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia organelle komórki zwierzęcej • z pomocą nauczyciela wykonuje preparat nabłonka 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje budowę komórki zwierzęcej na podstawie ilustracji • z niewielką pomocą nauczyciela wykonuje preparat nabłonka 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje preparat nabłonka • rozpoznaje organelle komórki zwierzęcej i rysuje jej obraz mikroskopowy 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawnie posługuje się mikroskopem • samodzielnie wykonuje preparat nabłonka i rysuje dokładny obraz widziany pod mikroskopem, z zaznaczeniem widocznych elementów komórki
Temat: Komórka roślinna. Inne rodzaje komórek				
<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie obserwacji preparatów, ilustracji i schematów wnioskuje o komórkowej budowie organizmów • wymienia elementy budowy komórki roślinnej, zwierzęcej, bakteryjnej i grzybowej • obserwuje pod mikroskopem preparat moczarki kanadyjskiej przygotowany przez nauczyciela • pod opieką nauczyciela rysuje obraz obiektu obserwowanego pod mikroskopem 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady komórki bezjądrowej i jądrowej • wymienia funkcje elementów komórki roślinnej, zwierzęcej, bakteryjnej i grzybowej • z pomocą nauczyciela wykonuje preparat moczarki kanadyjskiej • obserwuje pod mikroskopem organelle wskazane przez nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym są komórki jądrowe i bezjądrowe oraz podaje ich przykłady • samodzielnie wykonuje preparat moczarki kanadyjskiej • odróżnia pod mikroskopem elementy budowy komórki • wyjaśnia rolę poszczególnych elementów komórki • z niewielką pomocą nauczyciela rysuje obraz obiektu obserwowanego pod mikroskopem 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia elementy i funkcje budowy komórki • na podstawie ilustracji analizuje różnice między poszczególnymi typami komórek, wskazuje cechy umożliwiające rozróżnienie komórek • samodzielnie wykonuje preparat moczarki kanadyjskiej, rozpoznaje elementy budowy komórki roślinnej i rysuje jej obraz mikroskopowy 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje różnice między poszczególnymi typami komórek i wykazuje ich związek z pełnionymi funkcjami • sprawnie posługuje się mikroskopem, samodzielnie wykonuje preparat nabłonka i rysuje dokładny obraz widziany pod mikroskopem
Temat: Samożywność				
<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest odżywianie się 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje fotosyntezę jako sposób odżywiania się 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki niezbędne do 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega fotosynteza 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje przystosowanie roślin do

<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest samożywność • podaje przykłady organizmów samożywnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje substancje biorące udział w fotosyntezie i wymienia produkty fotosyntezy • z pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ dwutlenku węgla na intensywność przebiegu fotosyntezy 	<p>przeprowadzania fotosyntezy</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje substraty i produkty fotosyntezy • omawia sposoby wykorzystania przez roślinę produktów fotosyntezy • z niewielką pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ dwutlenku węgla na intensywność fotosyntezy 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zależność przebiegu fotosyntezy od obecności wody, dwutlenku węgla i światła • schematycznie zapisuje i omawia przebieg fotosyntezy • na podstawie opisu przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ dwutlenku węgla • na intensywność fotosyntezy 	<p>przeprowadzania fotosyntezy</p> <ul style="list-style-type: none"> • planuje i samodzielnie przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ dwutlenku węgla na intensywność fotosyntezy • na podstawie zdobytej wcześniej wiedzy wskazuje w różnych warzywach i owocach materiały zapasowe jako produkty fotosyntezy
Temat: Cudzożywność				
<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest cudzożywność • podaje przykłady organizmów cudzożywnych • wymienia rodzaje cudzożywności 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko opisuje różne sposoby odżywiania się zwierząt • wyjaśnia, w jaki sposób wskazany organizm cudzożywny pobiera pokarm 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wybrane sposoby cudzożywności • podaje przykłady organizmów należących do różnych grup organizmów cudzożywnych 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rodzaje cudzożywności występujące u różnych grup organizmów • wykazuje przystosowania do pobierania pokarmów występujące u różnych grup organizmów cudzożywnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie organizmów odżywiających się martwą substancją organiczną • wyjaśnia, na czym polega cudzożywność roślin pasożytniczych i półpasożytniczych
Temat: Sposoby oddychania organizmów				
<ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest oddychanie • wymienia sposoby oddychania • wskazuje drożdże jako organizmy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyróżnia oddychanie tlenowe i fermentację • wskazuje organizmy uzyskujące energię z oddychania tlenowego i fermentacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie oddychania komórkowego • wskazuje różnice w miejscu przebiegu utleniania i fermentacji w komórce 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje schematycznie przebieg oddychania • określa warunki przebiegu oddychania i fermentacji • charakteryzuje wymianę gazową u roślin i zwierząt 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje zapis przebiegu oddychania tlenowego z zapisem przebiegu fermentacji

przeprowadzające fermentację	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że produktem fermentacji drożdży jest dwutlenek węgla • wskazuje mitochondrium jako miejsce, w którym zachodzi utlenianie 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia narządy wymiany gazowej zwierząt lądowych i wodnych • omawia doświadczenie wykazujące wydzielanie dwutlenku węgla przez drożdże 	<ul style="list-style-type: none"> • z pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie wykazujące wydzielanie dwutlenku węgla przez drożdże 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje związek budowy narządów wymiany gazowej ze środowiskiem życia organizmów • samodzielnie przeprowadza doświadczenie wykazujące wydzielanie dwutlenku węgla przez drożdże
Dział: Wirusy, bakterie, protisty i grzyby				
Temat: Klasyfikacja organizmów				
<ul style="list-style-type: none"> • wymienia jednostki klasyfikacji biologicznej • wymienia nazwy królestw organizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym zajmuje się systematyka • podaje definicję gatunku • wymienia nazwy królestw i podaje przykłady organizmów należących do danego królestwa 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje hierarchiczną strukturę jednostek klasyfikacji biologicznej • charakteryzuje wskazane królestwo • na podstawie ilustracji przyporządkowuje organizm do królestwa 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje wcześniejsze i współczesne zasady klasyfikacji organizmów • wyjaśnia zasady nadawania nazw gatunkom • przedstawia cechy organizmów, na podstawie których można je zaklasyfikować do danego królestwa 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia konieczność klasyfikacji organizmów • porównuje jednostki klasyfikacji zwierząt • z jednostkami klasyfikacji roślin • z pomocą nauczyciela korzysta z różnych kluczy do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy
Temat: Wirusy				
<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia krótko, dlaczego wirusy nie są organizmami • wymienia miejsca występowania wirusów 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje cechy budowy wirusów • wymienia cechy, którymi wirusy różnią się od organizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje, dlaczego wirusy nie są organizmami • omawia wybrane choroby wirusowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje drogi wnikania wirusów do organizmu • omawia wdrażanie zasad profilaktyki chorób wirusowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje informacji w materiałach edukacji zdrowotnej o zasadach profilaktyki chorób wywołanych przez

	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady chorób wirusowych 			wirusy(grypa, różyczka, świnka, odra, AIDS)
Temat: Bakterie				
<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje miejsca występowania bakterii • wymienia czynności życiowe 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje cechy budowy bakterii • wymienia przykłady bakterii 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wybrane czynności życiowe bakterii • wyjaśnia znaczenie bakterii w przyrodzie i dla człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ bakterii na organizm człowieka • wskazuje drogi wnikania bakterii do organizmu • prezentuje wszystkie czynności życiowe bakterii • ocenia znaczenie bakterii w przyrodzie i dla człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia choroby bakteryjne, • wskazuje drogi ich przenoszenia • przedstawia zasady zapobiegania tym chorobom • ocenia znaczenie bakterii w przyrodzie i dla człowieka
Temat: Budowa i różnorodność grzybów. Porosty				
<ul style="list-style-type: none"> • wymienia środowiska życia grzybów i porostów • podaje przykłady grzybów i porostów • na podstawie okazu naturalnego lub ilustracji opisuje budowę grzybów • wymienia sposoby rozmnażania się grzybów • rozpoznaje porosty wśród innych organizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy pozwalające zaklasyfikować organizm do grzybów • omawia wskazaną czynność życiową grzybów • podaje przykłady znaczenia grzybów w przyrodzie i dla człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje znaczenie grzybów w przyrodzie i dla człowieka • analizuje różnorodność budowy grzybów • wyjaśnia sposoby oddychania i odżywiania się grzybów • wykazuje, że porosty są zbudowane z grzybni i glonu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa znaczenie poszczególnych komponentów w budowie plechy porostu • rozpoznaje różne formy morfologiczne porostów i podaje ich nazwy • opisuje czynności życiowe grzybów – odżywianie, oddychanie i rozmnażanie się 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje znaczenie grzybów w przyrodzie i dla człowieka • proponuje sposób badania czystości powietrza na podstawie informacji o wrażliwości porostów na zanieczyszczenia • wyjaśnia, dlaczego porosty określa się mianem organizmów pionierskich
Dział: Tkanki i organy roślinne				
Temat: Korzeń – organ podziemny rośliny				

<ul style="list-style-type: none"> wymienia podstawowe funkcje korzenia rozpoznaje systemy korzeniowe 	<ul style="list-style-type: none"> omawia budowę zewnętrzną korzenia wskazuje poszczególne strefy 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek korzenia z adaptacją do środowiska zajmowanego przez roślinę opisuje przyrost korzenia na długość 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje przystosowania korzenia do pobierania wody przez roślin omawia teoretycznie doświadczenie świadczące o przewodzeniu wody z korzenia w górę rośliny 	<ul style="list-style-type: none"> projektuje doświadczenie świadczące o przewodzeniu wody z korzenia w górę rośliny
Temat: Pęd. Budowa i funkcje łodygi				
<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy elementów budowy zewnętrznej łodygi wymienia funkcje łodygi 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnicę między pędem a łodygą wskazuje części pędu roślin zielnych 	<ul style="list-style-type: none"> omawia funkcje poszczególnych elementów pędu 	<ul style="list-style-type: none"> na żywym okazie lub ilustracji wskazuje i omawia części łodygi omawia budowę zewnętrzną łodygi różnych form morfologicznych (roślin zielnych, krzewów, drzew) 	<ul style="list-style-type: none"> na żywych okazach lub ilustracji wykazuje podobieństwa i różnice przystosowania łodygi różnych form morfologicznych (roślin zielnych, krzewów, drzew) do pełnionych funkcji
Temat: Liść – wytwórnia pokarmu				
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje elementy budowy liścia 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia funkcje liści 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje liście pojedyncze i liście złożone 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek budowy z funkcjami liści 	<ul style="list-style-type: none"> na materiale zielnikowym lub ilustracji wykazuje różnorodność budowy liści
Dział: Różnorodność i jedność roślin				
Temat: Mchy				
<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznaje mchy wśród innych roślin wymienia miejsca występowania mchów 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje nazwy elementów budowy mchów z pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie wykazujące 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznaje elementy budowy mchów i wyjaśnia ich funkcje 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego mchy uważane są za najprostsze rośliny lądowe przeprowadza według opisu doświadczenie wykazujące zdolność 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące zdolność wchłaniania wody przez mchy

	zdolność wchłaniania wody przez mchy	<ul style="list-style-type: none"> • z niewielką pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie wykazujące zdolność wchłaniania wody przez mchy 	wchłaniania wody przez mchy	
Temat: Paprociowe				
<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznaje paprocie wśród innych roślin 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwy organów paproci • wymienia miejsca występowania paprociowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia rolę poszczególnych organów paproci • rozpoznaje na ilustracji w podręczniku jedną paproć 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie paprociowych w przyrodzie i dla człowieka • rozpoznaje na ilustracji w podręczniku dwie paprocie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje na podstawie ilustracji lub żywych okazów różnorodność paprociowych • rozpoznaje na ilustracji w podręczniku trzy paprocie
Temat: Nagonasienne				
<ul style="list-style-type: none"> • wymienia miejsca występowania roślin nagonasiennych • rozpoznaje na podstawie ilustracji lub żywych okazów rośliny nagonasienne wśród innych roślin 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia funkcje kwiatów i nasion • omawia budowę rośliny nagonasiennej na przykładzie sosny 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przystosowania roślin nagonasiennych do warunków życia 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje przystosowania roślin nagonasiennych do środowiska • omawia znaczenie roślin nagonasiennych w przyrodzie i dla człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje rodzime gatunki roślin nagonasiennych • określa, z jakiego gatunku drzewa lub krzewu pochodzi wskazana szyszka
Temat: Okrytonasienne				
<ul style="list-style-type: none"> • wymienia miejsca występowania roślin okrytonasiennych • na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznaje rośliny 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie ilustracji, żywego lub zielnikowego okazu roślinnego wykazuje różnorodność form roślin okrytonasiennych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje formy roślin okrytonasiennych • odróżnia kwiat od kwiatostanu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcje poszczególnych elementów kwiatu • wyjaśnia, dlaczego kwiatostany ułatwiają zapylenie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia rolę elementów kwiatu w rozmnażaniu roślin • wykazuje związek budowy kwiatu ze sposobem zapylenia

okrytonasienne wśród innych roślin	<ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwy elementów budowy kwiatu • na ilustracji lub żywym okazie rozpoznaje organy roślinne i wymienia ich funkcje 			
Temat: Owoc. Rozprzestrzenianie się roślin okrytonasiennych				
<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje owoców • przedstawia sposoby rozprzestrzeniania się owoców 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie ilustracji lub żywych okazów omawia budowę owoców • wymienia rodzaje owoców 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje zmiany zachodzące w kwiecie po zapyleniu • określa rolę owocni w klasyfikacji owoców 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje adaptacje budowy owoców do sposobów ich rozprzestrzeniania się 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ różnych czynników na kiełkowanie nasion • planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ wody na kiełkowanie nasion
Temat: Znaczenie i przegląd roślin okrytonasiennych				
<ul style="list-style-type: none"> • wymienia znaczenie roślin okrytonasiennych w przyrodzie • z pomocą nauczyciela klasyfikuje nieznaną roślinę do odpowiedniej grupy 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady znaczenia roślin okrytonasiennych dla człowieka • z niewielką pomocą nauczyciela klasyfikuje nieznaną roślinę do odpowiedniej grupy 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia znaczenie roślin okrytonasiennych w przyrodzie • klasyfikuje nieznaną roślinę do odpowiedniej grupy 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia znaczenie roślin okrytonasiennych dla człowieka • przy pomocy nauczyciela korzysta z prostego klucza lub aplikacji mobilnej do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawnie korzysta z prostego klucza lub aplikacji mobilnej do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy • wykazuje na dowolnych przykładach różnorodność roślin okrytonasiennych i ich znaczenie

Dostosowywanie wymagań edukacyjnych do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów

Uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych obowiązują wymagania i kryteria ocen określone w wymaganiach edukacyjnych dla wszystkich uczniów, z pewnymi wyjątkami wynikającymi z posiadanej niepełnosprawności lub deficytów i uwzględniającymi zalecenia zawarte w opiniach i/lub orzeczeniach, tj.:

	formy dostosowania wymagań edukacyjnych:	warunki sprawdzania wiedzy i umiejętności:
uczeń słabosłyszący	<ul style="list-style-type: none"> dostosowanie wymagań do możliwości ucznia; 	<ul style="list-style-type: none"> nauczyciel mówi zwrócony twarzą do ucznia; redukcja hałasu, spokojne tempo mowy; nieocenianie błędów wynikających z niedosłuchu.
uczeń słabowidzący	<ul style="list-style-type: none"> ograniczenie zadań opartych na pomocach wizualnych; powiększenie czcionki, przejrzysty wydruk; dostosowanie wymagań do możliwości ucznia; 	<ul style="list-style-type: none"> powiększona czcionka, przejrzysty druk; materiały cyfrowe, wysoki kontrast; ograniczenie liczby detali w grafice; wydłużenie czasu;
uczeń ze spektrum Autyzmu	<ul style="list-style-type: none"> krótkie i jednoznaczne polecenia, unikanie metafor; sprawdzanie zrozumienia poleceń, parafraza; praca z materiałem wizualnym (obrazki, schematy); unikanie zadań wymagających rywalizacji; dostosowanie wymagań do możliwości ucznia; 	<ul style="list-style-type: none"> wydłużenie czasu pracy; dzielenie zadań na etapy; ograniczenie bodźców; możliwość wyboru formy odpowiedzi: ustna/pisemna;
uczeń z orzeczeniem o potrzebie nauczania indywidualnego lub z opinią o zindywidualizowanej ścieżce kształcenia	<ul style="list-style-type: none"> dostosowanie wymagań do możliwości ucznia; 	<ul style="list-style-type: none"> ocenianie przede wszystkim przekazu i zrozumienia treści; możliwość odpowiedzi ustnej, dialogowej; wydłużony czas na wykonanie zadań;
uczeń ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się:		
<ul style="list-style-type: none"> uczeń z dysgrafią 	<ul style="list-style-type: none"> dostosowanie wymagań do możliwości ucznia; 	<ul style="list-style-type: none"> wydłużenie czasu pisania; ocena treści, nie estetyki pisma;

		<ul style="list-style-type: none"> • możliwość pisania na komputerze; • odpowiedź ustna zamiast pisemnej.
<ul style="list-style-type: none"> • uczeń z dysortografią 	<ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie wymagań do możliwości ucznia; • korzystanie ze słownika, kart wzorów; 	<ul style="list-style-type: none"> • nieobniżanie ocen za błędy ortograficzne w języku obcym; • zadania wyboru zamiast luk; • ocenianie komunikatywności.
<ul style="list-style-type: none"> • uczeń z dysleksją 	<ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie wymagań do możliwości ucznia; • większa czcionka, czytelny układ strony; • mniej nowych słówek, częste powtórki; 	<ul style="list-style-type: none"> • wydłużenie czasu czytania; • ocena treści zamiast techniki czytania; • możliwość głośnego odczytania polecenia.
<ul style="list-style-type: none"> • uczeń z dyskalkulią 	<ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie wymagań do możliwości ucznia; 	<ul style="list-style-type: none"> • wydłużenie czasu pracy;
uczeń-cudzoziemiec i uczeń z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z wcześniejszym kształceniem za granicą	<ul style="list-style-type: none"> • uproszczenie języka poleceń, unikanie idiomów; • wsparcie wizualne: obrazki, przykłady, słowniki obrazkowe; • ograniczenie liczby nowych słów; • dostosowanie wymagań do możliwości ucznia; 	<ul style="list-style-type: none"> • wydłużenie czasu pracy; • dopuszczenie odpowiedzi ustnych zamiast pisemnych; • weryfikacja zrozumienia poleceń pytaniami pomocniczymi; • ocenianie rozumienia, nie poprawności językowej.
uczeń z afazją	<ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie wymagań do możliwości ucznia; • wsparcie wizualne: obrazki, przykłady, słowniki obrazkowe; • unikanie trudnych abstrakcyjnych pojęć; 	<ul style="list-style-type: none"> • wydłużenie czasu odpowiedzi; • możliwość odpowiedzi nie na forum klasy; • błędy artykulacyjne nie wpływają na ocenę; • w razie trudności rezygnacja z odpowiedzi ustnych na rzecz pisemnych; • dzielenie materiału na mniejsze części;
uczeń z zaburzeniami komunikacji językowej	<ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie wymagań do możliwości ucznia; • mniej nowych słówek i struktur; • częste powtórzenia i odwołania do życia codziennego; • stosowanie stałych, powtarzalnych reguł i zasad – ten sam schemat zadań, testu, kartkówki; 	<ul style="list-style-type: none"> • wydłużenie czasu odpowiedzi; • proste polecenia, oparte na przykładach; • pytania pomocnicze i naprowadzające.
uczeń z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	<ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie wymagań do możliwości ucznia; • proste i krótkie polecenia w testach; • ograniczenie liczby zadań, bez skomplikowanych struktur; 	<ul style="list-style-type: none"> • wydłużenie czasu odpowiedzi; • proste polecenia, oparte na przykładach; • pytania pomocnicze i naprowadzające.

	<ul style="list-style-type: none"> • unikanie abstrakcyjnych konstrukcji językowych. • częste powtórzenia i odwołania do życia codziennego; 	
uczeń z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną innymi przyczynami niż mózgowe porażenie dziecięce	<ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie wymagań do możliwości ucznia; 	<ul style="list-style-type: none"> • wydłużenie czasu pracy; • dopuszczenie odpowiedzi ustnych zamiast pisemnych; • weryfikacja zrozumienia poleceń pytaniami pomocniczymi;
uczeń z niepełnosprawnościami sprzężonymi	zalecenia zawarte w Indywidualnym Programie Edukacyjno-Terapeutycznym	
uczeń z niedostosowaniem społecznym lub zagrożony niedostosowaniem społecznym	<ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie wymagań do możliwości ucznia; 	<ul style="list-style-type: none"> • wydłużenie czasu odpowiedzi; • proste polecenia, oparte na przykładach; • pytania pomocnicze i naprowadzające; • ograniczenie bodźców;
uczeń z zaburzeniami komunikacji językowej i mutyzmem wybiórczym	<ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie wymagań do możliwości ucznia; 	<ul style="list-style-type: none"> • wydłużenie czasu odpowiedzi; • proste polecenia, oparte na przykładach; • pytania pomocnicze i naprowadzające; • ograniczenie bodźców;